

Posudek oponentky bakalářské práce

Jméno studenta: Jakub Rösler

Téma a rozsah práce: Globální krajně pravicový terorismus: Atomwaffen Division (42 stran)

Téma a výzkumná otázka

Autor se zabývá pravicovým mezinárodním terorismem obecně a Atomwaffen Division konkrétně. Výzkumnou otázku formuluje autor následovně: je organizace Atomwaffen Division globální teroristickou hrozbou? Téma práce jsou aktuální formy krajně pravicového terorismu, tedy aktuální téma.

Obsah práce

Práce začíná obecným popisem krajně pravicového terorismu a jeho různých podob ve od 19. do 20. století. Navazuje diskusí otázkou, zda současné formy krajně pravicového terorismu jsou specifickou pátou vlnou (anarchistická, antikoloniální, terorismus Nové levice a náboženský terorismus) a proti autorovi těchto pojmů vyjadřuje svůj pocit, že lze o páté globální vlně terorismu hovořit, a to kvůli koordinaci skrze sociální sítě.

Autor potom přechází k představení radikalizace ve spojení se sociálními sítěmi a to tak, že popíše jeden „klasický“ model radikalizace a proti němu staví online radikalizaci.

Ve třetím dílu představuje pojem tzv. lone wolf terorismu. V diskusi na základě (poměrně úzké literatury) rozlišuje pojmy lone wolf teroristy a teroristy samotáře, vzápětí je zpochybňuje, a nakonec toto rozlišení přijímá a vytváří si na několika příkladech pojem lone wolf teroristy a jeho postupu. Třetí část ukončuje rolí pojmu lone wolf pro nedávnou extrémistickou ideovou produkci.

Poslední díl se věnuje popisu vzniku, ideologie a jednání Atomwaffen Division, přičemž ukazuje, že lone wolf terorismus získává u AWD specifickou roli.

V závěru autor shrnuje text a argumentuje specifickým ideologickým propojením a taktiky tzv. lone wolf jednání a argumentuje, že kombinace obojího je důvodem pro vnímání současného krajně pravicového terorismu jako projevu jeho páté vlny, která není jen reakcí na politický vývoj, ale obsahuje originální prvky.

Hodnocení

Obsahem práce je nakonec téma lone wolf teroru, který je podle autora novou specifickou hrozbou díky uvedené ideologické produkci, copy cat vlivu několika teroristických aktů, ale i kvůli organizaci AWD, která tuto taktiku rozšířila po celém západě jako novou krajně pravicovou strategii.

Tento argument je zajímavý (i když je samotný závěr poměrně triviální, protože šlo těžko očekávat, že odpověď nebude negativní). Důležité ale může být povznesení lone wolf postupu z taktiky na strategii.

Čtenář zůstává ale (s autorem, který určitou skepsi přiznává) ne zcela uspokojen, protože hlavní akty lone wolf teroru proběhly, pokud jsem argument dobře pochopila, před AWD a bez jeho vlivu. Empirický vztah mezi existencí AWD a reálným terorem není zdaleka tak jasný. Proto asi autor argumentuje pro AWD a jeho strategii jako pro hrozbu, ne jako pro reálné ohrožení.

Empirická stránka lone wolf terorismu by si zasloužila samostatnou studii: pochází z krajní pravice nebo je to taktika opsaná z jiných „vln“? Jakou roli hraje ideologie a jakou non-wave důvody násilí (střelby ve školách)? Jsou (mnohem častější) antisemitské a anti-gay útoky také lone-wolf akty? Je existence manifestů a ideologických fór sama hlavním faktorem hrozby, a ne třeba dostupnost zbraní, konspiračních fór a copy cat aktů?

Postup a argumentace práce

Zde několik poznámek k postupu práce a používaným pojmům a k celkové koherenci:

Pokud je lone wolf strategie hlavní argument, práci šlo vystavět jinak a srozumitelněji, tak, aby čtenář nemusel čekat na vyjevení argumentu až na konec. Mohl začít právě teorií čtyř vln a oznámit, že bude argumentovat pro pátou; nebo se od začátku mohl věnovat lone wolf postupu (známé i z islamistického teroru) a snažit se na základě ideologie a textů teroristů tento samostatně zkoumat.

Místo toho začala práce velmi obecně a postupovala téměř účelově. Zdálo se tak, že si autor vybírá ty pojmy podle jejich vhodnosti pro použití na svůj příklad, na který je potom aplikuje a tím odpovídá na svou otázku. Jinými slovy, autor bere globální pravicový terorismus jako jakousi obecnost či danost, místo, aby specifikoval, o jaký aspekt či typ pravicového terorismu se zajímá, či jaký vývoj sleduje. Tento pojem vzniká abstrakcí z celé řady činů, jejich počet je ale (zatím) poměrně omezený, tedy alespoň těch, které zmiňuje. Vystává otázka: zkoumá autor specifické masové vrahy s manifesty (Breivik, Tarrant, Teplářeň) nebo naopak všechny lone wolf teroristy? Pokud všechny, nebylo by nejprve vhodné popsat všechny druhy pravicového teroru (těch je mnohem víc, než těch zmíněných: kam patří desítky ostatních útoků na mešity, synagogy, gay kluby, politiky v Německu) a vybrat z nich tento specifický typ.

Dále, příliš zobecňuje pojem radikalizace a motivace k teroru, jako kdyby bylo možné vůbec empiricky, systematicky zkoumat „radikalizaci“ a jako by toto pole bylo vědecky uspokojivě podchyceno, tedy jako kdyby šlo o nějaké obecné procesy, které je možné popsat. Rozdíl, mezi lone wolf teroristou a samotářem a vůbec důvod tohoto rozlišení není jasný: autor napřed vraha z Teplárne označuje za lone wolf teroristu, ale popis samotáře mi přesně odpovídá. Slabost tohoto přístupu spočívá ve velké extrapolaci na základně velmi omezené skupiny příkladů, které navíc analýzy psychologizují. Lze studovat strategie ospravedlňování terorismu, tam, kde k němu došlo, ale těžko „motivaci“

Za třetí, text nepracuje zcela koherentně s pojmy. *Krajní pravice* jako pojem zaznamenala v posledních letech velkou proměnu a už neimplikuje násilný odpor k systému. Autor toto nezohledňuje a pojem používá nejasně a nekoherentně. Píše, že: „Pro moderní krajní pravici představuje lonewolf ideál politického bojovníka“ (25) a zároveň: „Ve srovnání s jinými krajně pravicovými organizacemi ve Spojených státech amerických představuje AWD výjimku. Zejména ve vztahu k násilí. Jiné krajně pravicové organizace upřednostňují politický aktivismus a násilí pro ně slouží spíše jako nástroj rétoriky (30) Extrémní a samoučelné násilí skupin jako AWD si zasluhuje vlastní terminologii, a krajní pravice to po roce 2016, po mainstreamizaci antisystémové krajní, být nemůže. Globální krajní pravice dnes znamená něco zcela jiného, než AWD, i když obě formy spolu určitým způsobem souvisí. Bylo by dobré, kdyby se nad tím autor zamyslel a navrhl přesnější termín, např. na základě existující literatury.“

Forma

Jazyk, styl, odkazy odpovídají až na syntaktické drobnosti požadavkům na BP.

Shrnutí

BP je postavena jako strukturovaná, informovaná a argumentovaná práce která přináší vlastní pohled na současnou formu krajně pravicového terorismu. Práce je sevřená do argumentu, její obsah je ale spíše popisný, pojmově není zcela jasně ukotven a argument by si zasloužil systematictější přístup.

Hodnocení

Navrhuji přijmout práci s oceněním velmi dobře.

V Praze, 28. 8. 2023

Zora Hesová